

הוסן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף ל"א ע"א

באיזה מקרים דלהלן טוען וחוזר וטוען, ובאיזה לא?

לנהרדעי	לעולא	
אינו חוזר וטוען	טוען וחוזר וטוען	עוקר דבריו הראשונים מעט ¹
אינו חוזר וטוען	אינו חוזר וטוען	עוקר דבריו הראשונים לגמרי ²
טוען וחוזר וטוען	טוען וחוזר וטוען	אינו עוקר בכלל ³
אינו חוזר וטוען	אינו חוזר וטוען	טען בב"ד ויצא ושוב חזר לב"ד
טוען וחוזר וטוען	טוען וחוזר וטוען	טען מחוץ לב"ד וחזר וטען בב"ד

ב' כיתי עדים המכחישות זו את זו בעדות חזקה, ובעדות חזקת אבות לאחד מהם אין הכחשה, האם לחזקת אבות זו עדות נאמנת? [תד"ה אמר].

הקדמה: בב"ק דף ע"ב ע"ב אמר רבא עד זומם מכאן ולהבא הוא נפסל, ונאמרו ב' לשנות בטעם הדבר. לישנא אחת, דלהיות דעדים זוממין חדוש הוא שנאמנים יותר מהעדים הראשונים, לכך אין לך בו אלא חדושו. לישנא אחרינא, משום פסידא דלקוחות, שאם נפסול אותו בכל עדויותיו למפרע והיה הוא חתום בכמה שטרות מכר הרי שנפסיד הלקוחות, ולכך פסלוהו רק מכאן ולהבא. ונפק"מ לענין הכחשה, דטעם הלישנא השניה שייך גם בהכחשה ולא יפסל למפרע, אולם טעם הלישנא הראשונה שייך רק בהזמה, ואיה"נ בהכחשה יפסל גם למפרע. וא"כ קשה ללישנא השניה שכאן רבא פסלם בכל עדותם, ולכאורה אם יפסלו רק מכאן ולהבא אין לנו לפוסלם בעדות חזקת אבות.

לישנא דעד זומם חידוש	לישנא דפסידא דלקוחות	
נאמנת	נאמנת	רב נחמן
לא נאמנת	לתוס': נאמנת ⁴ לריב"א: לא נאמנת ⁵	רבא

¹ זהו המעשה בסוגיין, שבתחילה אמר של אבותי ואכלתיה שני חזקה, ובסוף אמר שבאמת הוא זה שקנה אותה, אלא שדומה עליו כאילו היתה של אבותיו.

² כגון שהיה אומר בתחילה של אבותי ולא של אבותיך, שלא נאמן לומר שקנאה מאבותיו.

³ כגון שאמר שאבותיו לקחו מאבותיך, דנמצא שבאמת היא שלו מאבותיו ולא עקר כלום. ומספקא לר"י בתד"ה ומודו, אם טען כן אחר שיצא מחוץ לב"ד וחזר. וברשב"א פשיטא ליה שאם יצא גם בכה"ג אינו חוזר וטוען, דחיישינן שמא בחוץ קרוביו למדוהו לטעון כן.

⁴ ביארו תוס' דכל מה שאמרינן בסוגיין בשם רבא דעדות מוכחשת היא ולא נאמנים, זה דוקא ללישנא דעד זומם חידוש הוא, שבהכחשה איה"נ נפסל למפרע ולא נאמנים גם בעדות חזקת אבות. אולם ללישנא דפסידא דלקוחות איה"נ שלא יחלוק רבא עם רב נחמן, ומודה שבמה שהוכחשו הוכחשו ובמה שלא לא.

⁵ והטעם, משום דחשוב כאן הכל עדות אחת היות שאין עדות חזקת אבות בלא עדות חזקת גי' שנים כלום, דאם יש לשני חזקה ג"ש אפי' שלראשון יש חזקת אבות הדין עם השני. ולכך כיון שהוכחשה עדות חזקה הוכחשה נמי עדות חזקת אבות לרבא. וע"ע באחרונים.

הוסן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

בבא בתרא דף ל"א ע"ב

ב' כיתי עדים המכחישים זה את זה, האם נאמנים בשאר עדויות?

כשבאים אחד מכת זו ואחד מזו ⁶	כשכל כת באה בפני עצמה	
אינם נאמנים	נאמנת	לרב הונא
אינם נאמנים	אינה נאמנת	לרב חסדא

באיזה מקרים של ב' כיתות המכחישות זו את זו נחלקו רב הונא ורב חסדא?

באותה עדות	בעדות אחרת	
נחלקו ⁷	נחלקו	לרב נחמן
לכו"ע אינם נאמנים	נחלקו	לרבא

באו עדים ואמרו אשה זו אלמנה או גרושה, ואח"כ באו עדים אחרים והכחישום, האם תצא?

נישאת ואח"כ באו העדים השניים	באו העדים השניים ואח"כ נישאת ⁸	
לא תצא	לא תצא	לרבנן
לא תצא ⁹	תצא	לר' מנחם ב"ר יוסי

⁶ראה ברשב"ם ד"ה וזו באה וכו'. שכתב שאחד מכת זו ואחד מכת זו שרוצים להצטרף לעדות אינם נאמנים לכו"ע, דממ"נ אחד מהם פסול והוי חצי עדות.

⁷כן העמידה הגמ' אליבא דרב נחמן שהוא סובר כרב הונא, שכל כת יכולה לבוא ולהעיד בפני עצמה, וס"ל דאפ"י בענין אותה עדות, כמו בסוגיין שאף שהוכחשו בעדות חזקה מ"מ נאמנים בעדות השניה שאחד מהם אכל ג' שני חזקה.

⁸ודוקא לאחד מעדיה – רשב"ם ותד"ה ואם ניסת, דלכל העולם אסור משום ספק אשת איש. וגם לאחד מעדיה אסורה להנשא לכתחילה ומיירי הכא בדיעבד.

⁹וכתבו תד"ה אבל, דהא דמודה כאן ר' מנחם ב"ר יוסי ומטעם זילותא דבי דינא, זה דוקא אם ניסת בפועל, אבל אם רק התירוה להנשא ל"ש כ"כ זילותא לחזור מההיתר, דהיות שבין כה צריכים ע"י שבאה כת שניה לחזור ממה שהתירוה לכל העולם, דהא עתה גם לרבנן אינה מותרת אלא לעדיה, וס"ל לר' מנחם ב"ר יוסי שא"כ אינו כ"כ זילותא אם נוסף ונאסור אותה גם לעדיה. ורק אם כבר ניסת ונאסור אותה לבעלה יש בזה זילותא לב"ד.